

KAUSIKONSERTTI

Oulun Musiikkikeskus 40 vuotta:
Okon Fuoko

Torstai 7.9.2023 klo 19.00
Madetojan sali

OULU
SINFONIA

Rumon Gamba kapellimestari
Saara Rauvala sopraano
Tuomas Miettola tenori
Oulun kamarikuoro valm. **Kristian Heberg**
Oulu Sinfonia

Käsiohjelma 3 €

Ohjelma

Rumon Gamba kapellimestari

Saara Rauvala sopraano

Tuomas Miettola tenori

Oulun kamarikuoro valm. **Kristian Heberg**
Oulu Sinfonia

Leevi Madetoja (1887–1947):

Okon Fuoko, balettipantomiimi op. 58 (1927)

- 1–3 Okon Fuoko maala Umegavan kasvot
3–4 Okon Fuoko soittaa Umegavalle
6–7 Kuoron laulu
Umegava lakkaa hymyilemästä
Yiain laulu I
Okon Fuoko ja Yiai muistelevat varhaista rakkauttaan
8 Yiain laulu II
Yiai kertoo unestaan
9 Vieraat saapuvat I
10 Teeseremonia
11 Nuketanssi I: Geishat ja soturit - Nuketanssi II: Nainen ja mies
12 Nuketanssi III: Vanha mies, nainen ja nuori soturi
13 Nuketanssi III: Kuusi vanhaa miestä saapuu
14 Harakiri
15 Vieraat keskustelelevat
16 Vieraat saapuvat II - Okon Fuokon resitatiivi
16–17 Yiai näyttää Umegavan vieraille
17 Umegavan mekaaninen tanssi
18 Vieraat keskustelelevat - Okon Fuokon tanssi Umegavalle
18–20 Kuoron laulu
20 Yiai tanssii
21 Yö laskeutuu
21–22 Umegava herää eloon
22 Okon Fuokon ja Umegavan tanssi I - Okon Fuokon ja Umegavan tanssi II
23 Myrsky
23–24 Umegava tanssii Yiain tanssin
24 Umegavan viettelevä tanssi
25–27 Umegava tarttuu miekkaan
Miekkatanssi
28 Nuketanssi IV: Myrsky ja Okon Fuokon kuolema
28–31 Yiain laulu I
31–33 Okon Fuoko kuolee

Kesto noin 1 h 30 min (ei väliaikaa)

Varaslähtö klo 18.30 Ravintola Preludissa.

1 920-luvun jälkipuoli oli **Leevi Madetojan** ajoittain hyvin vaikeassa elämässä tuotteliasta ja onnellista aikaa. Ooppera *Pohjalaisia* oli valtava menestys, ja se vakiinnutti heti tuoreeltaan asemansa Suomalaisen oopperan, sittemmin Kansallisoopperan ohjelmistossa. Raastava kolmoisdraama **Eino Leinon** ja avio- liiton solmineiden **L. Onervan** ja Madetojan kanssa oli päättynyt. Niin Onerva kuin Madetoja kirjoittivat ahkerasti eri lehtiin, etupäässä Helsingin Sanomiin, ja kun säveltäjien tekijänoikeusjärjestökin perustettiin 1926 ja seuraavana vuonna Madetoja alkoi hoitaa Helsingin yliopiston musiikinopettajan virkaa, Madetojat uskalsivat ostaa oman talon Kauniasta.

Pariskunnan sinänsä melko kunnollista elämää vaivasi tässäkin vaiheessa tietty levottomuus, joka oireili jatkuvana matkustamisena. Madetoja kärsi keskittymisvaikeuksista ja kertoi joutuvansa heräämään aamulla jo viideltä pystyäkseen säveltämään. Kaksi suurta työtä oli työn alla, japanilaisvaikutteinen balettipantomiimi *Okon Fuoko* ja monella tapaa säveltäjän parhaaksi julistettu kolmas sinfonia. Ne merkitsivät Madetojan tuotannossa tyylin muutosta. *Pohjalaisissa* hienosti toteutunut myöhäinen kan-

sallisromantiikka sai väistyä ja uudet vaikutteet ilmenivät sointiväriin runsautena, uudenlaisina rytmeinä ja *Okon Fuokossa* japonismista innostumisena ja paikoin suorastaan kimaltelevana kauneutena.

Ei ole ihan tarkkaa tietoa siitä, kuinka tanskalainen eksotiikkaa, mystiikkaa ja symbolismia viljelevä näyttämökirjailija **Poul Knudsen** sai Madetojan innostumaan japanilaisesta sadusta kerrottuna tanssin, puheen ja laulun keinoin. Knudsen oli kirjoittanut tekstin **Sibeliuksen** traagiseen balettiin *Scaramouche*, ja yhyttäjänä saattoi olla Madetojan tanskalainen kustantaja **Hansen**. Joka tapauksessa *Okon Fuokon* ajatus oli kylvetty Madetojan mieleen, kun hän lähti vaimonsa kanssa Ranskaan tarkoituksenaan asettua maahan pitkäksi aikaa. Rahat loppuivat puolessa vuodessa, ja Madetojat tulivat takaisin Helsinkiin.

Sinfonia valmistui ensin, ja se esitettiin huhtikuussa 1926 Helsingissä suopein arvosteluin, vaikka sen merkitystä ei ehkä ihan ymmärretty. Kansallisromanttiset odotukset eivät täytyneet. Erilaisten kantaattien, yksinlaulujen ja muiden pienempien töiden häiritsemä balettipantomiimi oli lopulta valmis 26.10.1927. Riemukirjeessä äidilleen Madetoja kertoi lähettävänsä sen Kööpenhaminaan, jossa kustantaja

Osa repliikeistä puhutaan, osa lauletaan, tarina kerrotaan pantomiimin keinoin ja orkesteri tuntuu olevan pääosassa.

järjestäisi ensiesityksen – olihan Sibeliuksen *Scaramouchekin* esitetty Kööpenhaminassa. Parin vuoden työ oli päättynyt.

Ensimmäiset viestit Kööpenhaminasta olivat ilahduttavia: kapellimestari **Höeberg** oli tutustunut teokseen ja kutsui sitä ”suureksi taideteokseksi”. Libretisti Knudsen alkoikin jo haaveilla esityksistä Pariisissa. Joulukuussa kuultiin Helsingissä orkesterisarja, jonka Madetoja oli koonnut balettipantomiimistaan. Kriitikot kiittelivät säveltäjää siitä, että hänen musiikkiinsa oli tullut aivan uusia piirteitä. Tyyliä oli kuitenkin vaikea määrittellä – mikä kertoo sen omaperäisyydestä ja vahvuudesta. Lehtihaastattelussa Madetoja sanoi *Okon Fuokon* olevan alussa naturalistinen muuntuen vähitellen symboliseksi ja päätyen puhtaaseen ekspressionismiin. Kenties lausunnossa on pientä ironiaa ajan pakkomielteestä pilkkoa kaikki musiikki jonkin uuden ismin alle.

Kööpenhaminaan suunniteltu näyttämöesitys ei toteutunut. Syyksi sanottiin sopivan esittäjän ja ohjaa-

jan puuttuminen. Kustantaja yritti kaikkensa myös Pariisin suhteen, ja lopulta näytti siltä, ettei edes esitys Suomessa onnistuisi. *Okon Fuoko* olikin ensimmäinen suuri takaisku Madetojan siihen asti jatkuvasti kasvavan menestyksen polulla. Ensiesitys Suomalaisessa oopperassa oli vasta helmikuussa 1930, ja vaikka aplodit olivat pitkät ja kukkakimput suuret, *Pohjalaisten* kaltaista suurta juhlaa ei syntynyt. Kriitikot kirjoittivat lyhyesti ja varoen ja totesivat teoksen musiikin olevan ”hienosyistä ja seestynyttä”, vaikka orkesterin käyttöä ja rytmiikkaa keuhuttiin. Kenties kriitikoiden neuvotomuutta täysin uudenlaisen ja odottamattoman teoksen äärellä kuvasti arvio, jossa asiantuntija totesi: ”*Okon Fuoko* on kerta kaikkiaan niin kuin olla tulee”.

Dramaturgia lieneekin *Okon Fuokon* heikko kohta. Teos on pitkä ja sen librettoa raskauttaa tietty hämärästi avautuva filosofisuus. Osa repliikeistä puhutaan, osa lauletaan, tarina kerrotaan pantomiimin keinoin ja orkesteri tuntuu olevan pääosassa. **Selim Palmgren** ihmetteli, onko ”tämän-

laatuinen mykän ilmeilyn, puhenäytelmän, melodraaman ja oopperan sekamuoto tyylillisesti oikeutettu”. Jälleen kaivattiin siis jotain selkeästi määriteltävää, ei kokeellista tai uusia näkökulmia avaavaa.

Mutta *Okon Fuoko* ei yritä olla ooppera eikä mitään muutakaan. Sen lähtökohta on klassinen japanilainen näytelmä, hidas ja suggestiivinen. Okon Fuoko on nukentekijä, joka uhraa kaiken työnsä ja taiteelleen, jopa rakkautensa Yiaiin. Yksi nukeista, Umegava, herää eloon Okon Fuokon kosketuksesta, mutta ikään kuin varastaa tekijänsä identiteetin, mikä ajaa Okon Fuokon itsemurhaan. Enemmän tunteisiin ja reaktioihin kuin toimintaan ja tapahtumiin keskittyvä tarina kerrotaan musiikilla, joka on harvinaisen kirkasta, läpikuultavaa ja vivahteikasta. Perinteisiä melodioita on melko vähän eikä harvoja teemoja kehitellä, vaan musiikki rakentuu lyhyistä aiheista, jopa vain muutaman sävelen mittaisista. Vaikka pentatonisuus vilahtelee muuten melko kromaattisen musiikin lomassa, Madetoja

välttää taitavasti postikorttimaisen eksotiikan.

Kaikkiaan Madetoja teki balettipantomiihimistaan kolme orkesterisarjaa, ja niiden kautta teos on pysynyt orkestereiden ohjelmistossa. Kaksi Yiain laulua hän sovitti pianolle ja laulajalle. Onkin harvinaista herkkua voida kuulla tässä konsertissa teos kokonaisuudessaan. ♥

Rumon Gamba © Kati Leinen

Rumon Gamba kapellimestari

Oulu Sinfonian ylikapellimestari **Rumon Gamba** on toiminut ruotsalaisen Norlannin oopperan, Tanskan Aalborgin sinfoniaorkesterin ja Islannin sinfoniaorkesterin ylikapellimestarina. Oulu Sinfonian kapellimestarina hän on vieraillut jo useamman kerran ennen viime vuoden alussa käynnistynyttä ylikapellimestarikauttaan. Musiikkiopintonsa Gamba aloitti Durhamin yliopistossa Koillis-Englannissa ja jatkoi kapellimestariopintoihin Lontoon kuninkaalliseen musiikkiakatemiaan. Kapellimestariura käynnistyi vuonna 1998 BBC:n filharmonisessa orkesterissa aluksi assistenttina ja sittemmin kapellimestarikumppanina aina vuoteen 2002. Gamba vierailee säännöllisesti BBC:n orkestereiden kapellimestarina, ja on siten myös Proms-festivaalin vakiovierailija. ♡

Saara Rauvala sopraano

Halikosta kotoisin oleva sopraano **Saara Rauvala** debytoi kaudella 2022–2023 Suomen Kansallisoopperassa **Mozartin Taikahuilun** Papagenan roolissa. Hän on esiintynyt myös Ruotsin kuninkaallisen oopperan, Malmön oopperan sekä Vadstena-akatemiain tuotannoissa sekä Vaasan Oopperassa Madetojan *Pohjalaisia*-oopperan Liisana. Oopperan lisäksi kamarimusiikin parissa

viihtyvä Rauvala on esiintynyt myös useissa resitaali-konserteissa. Saara Rauvala on valmistunut musiikkidramatiikan maisteriksi Malmön ooppera-akatemiasta vuonna 2021 ja sitä ennen oopperan kandidaatiksi Tukholman Oopperakorkeakoulusta 2018. Vuonna 2016 hänelle myönnettiin Salon Seudun Sanomien kulttuuripalkinto ja vuonna 2018 hän sijoittui Kangasniemen laulukilpailuissa kolmannelle sijalle. ♡

Tuomas Miettola tenori

Tenori Tuomas Miettola on kotoisin Iisalmesta. Hän valmistunut musiikin maisteriksi Taideyliopiston Sibelius-Akatemian oopperakoulutuksesta. Miettola debytoi Suomen Kansallisoopperassa keväällä 2022 **Benjamin Brittenin** oopperan *Billy Budd* Noviisin roolissa. Useiden keskeisten tenoriroolien lisäksi Tuomas Miettola on kantaesittänyt oopperaroleja Ilmajoen Musiikkijuhlilla, Kuhmon Kamarimusiikissa,

Rauma Festivossa, Meidän Festivaalilla sekä Hämeenkyrön FEstiwaaleilla. Konserttisolistina Miettola on esiintynyt Lahti Sinfonian, Tapiola Sinfoniettan, Suomalaisen Barokkiorkesterin ja Lapin Kamariorkesterin solistina. Kaudella 2023/2024 Miettola palaa Mozartin Taikahuilun Taminon roolissa Oulun Kaupunginteatteriin ja debytoi Tampereen Oopperassa. Oulu Sinfonian lisäksi hän esiintyy Georg Enescu Festivaalien orkesterin sekä Lohjan Kaupunginorkesterin solistina. Miettola on valittu Suomen Wagner-seuran ja Salzburgin musiikkijuhlien ystävien stipendiaatiksi vuonna 2022. Syyskuussa 2023 Miettola palkittiin jaetulla toisella palkinnolla sekä yleisön suosikki -palkinnolla Havets Röst -kilpailussa Ahvenanmaalla. ♡

Oulun Kamarikuoro valm. **Kristian Heberg**

Oulun Kamarikuoro on perustettu vuonna 1960. Kuoron ohjelmistoon kuuluu laaja sekakuoro-ohjelmisto aina 1400-luvulta nykypäivään. Lisäksi

kuoro on esittänyt orkesteriteoksia Oulu Sinfonian lisäksi Vaasan kaupunginorkesterin, Oulunsalo Ensemblen, Oulu Sinfonian, Keski-Pohjanmaan Kamariorkesterin, Oulun Konservatorion Kamariorkesterin, Pohjan Sotilassoittokunnan ja Basel Sinfoniettan kanssa. Kuoro on vierailut konsertoimassa ja kilpailemassa useissa Euroopan maissa ja Yhdysvalloissa. Oulun kamarikuoroa ovat johtaneet **Topi Kukkonen, Steven Portman, Rauno Rännäli, Elias Palola, Markku Jounela, Marjatta Jounela, Kari Kaarna** ja **Marita Kaakinen**.

Vuodesta 2016 Oulun kamarikuoron taiteellisena johtajana toiminut **Kristian Heberg** aloitti kuoronjohdon opinnot Madetojan musiikkilukiossa ja on sittemmin täydentänyt opintojaan Klemettiopistossa **Seppo Murron** ja **Kari Turusen** johdolla. Kuoronjohdon C-tutkinnon hän suoritti vuonna 2009. Heberg on opiskellut myös pianonsoittoa Länsi-Pohjan musiikkiopistossa ja musiikin teoriaa ja sävellystä Oulun ammattikorkeakoulussa. Oulun Kamarikuoron lisäksi Heberg on Cassiopeia-kuoron ja Etelä-Pohjanmaan Mieslaulajat Jussien taiteellinen johtaja. Kristian Heberg on säveltänyt lasten baletit *Pessi ja Illusia* (2012) ja *Gangsterien yö* (2014), ja tehnyt tilaussovituksia mm. Pohjan Laulun joululevylle (2011) sekä tilaussävellyksen lin mieslaulajien 50-vuotisjuhliin (2013). Heberg toimii Suomen laulajain ja soittajain liitossa (Sulasol) Sekakuoroliiton ja Sulasolin Oulun piirin varapuheenjohtajana sekä Sekakuoroliiton taiteellisen toimikunnan jäsenenä. Lisäksi hän on Suomen kuoronjohtajat ry:n hallituksen jäsen. ♡

OULU SINFONIA

Oulu Sinfonia on maamme pohjoisin sinfoniaorkesteri. Konsertoimme viikoittain Oulun Musiikkikeskuksen Madetojan salissa. Orkesteri aloitti toimintansa vuonna 1937, sai oikeuden käyttää kaupunginorkesterin nimeä vuonna 1954 ja kunnallistettiin vuonna 1961. Nykyinen nimi otettiin käyttöön vuonna 2005.

Kausikonsertit ovat orkesterin vahva perusta. Ohjelmiston täydentävät erilaiset konserttisisällöt kuten oopperat ja näyttämöproduktiot, elokuvakonsertit, etno- ja jazzmusiikki ja muut rytmimusiikin konsertit. Lapsille ja nuorille on säännöllistä tarjontaa. Viime vuosina syyskausi on alkanut jalkautumiskonserteilla palvelutaloihin ja kouluihin koko Oulun alueella.

Orkesterin levytyksiin lukeutuvat mm. **Leevi Madetojan** koko orkesterituotanto ja *Okon Fuoko* -balettiantomiimin levytys **Arvo Volmerin** johtamana. Nimikko-säveltäjänä vuosina 1997–2009 olleen **Olli Kortekankaan** ooppera *Messenius ja Lucia* sai ensi-iltansa syksyllä 2005, ja samalla ooppera levytettiin Volmerin johdolla. Vuonna 2009 ilmestyi **Mozartin** aarioita ja alkusoittoja sisältävä levy, jonka kapellimestarina on **Dmitri Slobodeniouk** ja solistina **Helena Juntunen**. Keväällä 2013 ilmestyi **Kimmo Hakolan** ja **Toshio Hosokawan** kitara-konsertot sisältävä levy, solistina **Timo Korhonen** ja kapellimestarina **Santtu-**

Matias Rouvali. Lokakuussa 2016 Ondine julkaisi **Klamin** ja **Englundin** viulukonserttojen levytyksen, jonka Oulu Sinfonia teki viulutaiteilija **Benjamin Schmidin** kanssa **Johannes Gustavssonin** johdolla. Syyskuussa 2021 ilmestyi *Kaiken maailman kehtolauluja* -levy, joka sisältää **Ismo Alangon** tuotantoa, levytyksen johti **Jaakko Kuusisto**. Marraskuussa 2021 ilmestyi *Sininen Pallo* -lastenlevy, jossa mukana ovat **Tuomo Rannankari** sekä Teuvo Pakkalan musiikkiluokat ja kapellimestarina **Jaakko Jauhiainen**. Elokuussa 2022 orkesterilta ilmestyi ruotsalaisen sinfonikon **Ludvig Normanin** musiikkia sisältävä levy, jolla kapellimestarina toimi Johannes Gustavsson. Tuorein levy, **Rumon Gamban** johdolla levytetty suomalaisia alkusoittoja sisältävä *Overtures From Finland* julkaistiin elokuussa 2023.

Orkesterin kapellimestareita ja kehittäjiä ovat viime vuosikymmeninä olleet **Urpo Pesonen, Paavo Rautio, Onni Kelo, Rauno Rännäli, Ari Angervo, Peeter Lilje, Arvo Volmer, Dmitri Slobodeniouk** ja **Anna-Maria Helsing**. Päävierailijoina ovat toimineet **John Storgårds, Susanna Mälkki** ja **Jaakko Kuusisto**. Syksyllä 2013 ylikapellimestarikautensa aloittaneen Johannes Gustavssonin kausi päättyi kevääseen 2021. Tammikuussa 2022 orkesterin ylikapellimestarina aloitti Rumon Gamba. ♡

ORKESTERIN KANNATUSYHDISTYS PULSSI RY

Orkesterin Pulssi ry (perustettu vuonna 1994) tukee Oulu Sinfonian muusikoita vapaa-ajan toiminnassa ja monissa orkesterin työhön liittyvissä asioissa, järjestää jäsenille musiikki- ja kulttuurimatkoja sekä tukee kamarikonsertteja. Yhdistyksen varat kertyvät jäsenmaksuista ja tuotemyynnistä.

Liity Pulssin jäseneksi! Lisätietoa ja liittymislinkki www.orkesterinpulssi.fi. Pulssin löydät myös Facebookista, facebook.com/orkesterinpulssi.

OULU SINFONIAN MUUSIKOT

I VIULU

Joonas Pekonen,
I konserttimestari *
Mikko Sorri,
I konserttimestari
Lasse Joamets, äj *
Mia Ohenoja, väj
Romuald Gwardak
Heidi Ilmolahti
Johanna Korhonen
Tiina Kortelainen
Oksana Kumpulainen
Virva Pietilä
Nadya Pugacheva
Ismo Sirén

II VIULU

Maija Wesslund, äj
Laura Kangas, äj *
Anita Virkkala, väj *
Dhyani Gylling
Anna-Briitta Karjalainen *
Sari Karppinen
Silja Lassila *
Aino Liikanen *
Sari Suihkonen

ALTOVIULU

Johanna Tuikka, äj
Susanna Nietula, väj
Anniina Matinlassi
Helinä Nissi
Emiliano Trvasino
Anna-Maija Rousselle

SELLO

Arto Alikoski, soolosellisti
Greta Ernesaks, äj
Anna Liukkonen, väj *
Harri Österman, väj *
Sofie Spanget Takkula *
Janne Varis

KONTRABASSO

Antoine Greuzard, äj
Anne Seppänen, väj
Oskari Hanhikoski *
Terhi Lassila

HUILU

Albert Stupak, äj
Emma Tessier, väj
Carlotta Petri

OBOE

Matti Kettunen, äj
Paula Nurila, väj
Antti Turtiainen

KLARINETTI

Markku Korhonen, äj
Kenneth Sjöwall

FAGOTTI

Eri Ikeda, äj
Ann-Louise Wägar, väj
Lorenzo Leone

KÄYRÄTORVI

Lauri Vasala, äj
Iida Ranta-Nilkku, väj *
Sauli Orbinski *
Jukka Yletyinen

TRUMPETTI

Thomas Petit, äj
Jukka-Pekka Peltoniemi, väj
Katja Lasser *

PASUUNA

Jesus Moreno Miras, äj *
Jukka Myllys, väj
Wen Hong Low

TUUBA

Fabian Körner, äj *

PATARUMMUT

Petri Hänninen, äj

LYÖMÄSOITTIMET

I-Han Fu, äj
Alejandro Martin Agustin *
Tuija-Maija Nurminen *

CELESTA

Outi Nissi *

äj = äänenjohtaja väj = varaäänenjohtaja * = tilapäinen kiinnitys

OKON FUOKO

Henkilöt

Okon Fuoko nukentekijä

Yiai hänen rakastettunsa

Umegava nukke, joka herää eloon

Saito pieni palvelijatar

Vieraat

Seissuki Okon Fuokon ystävä

Komasava Okon Fuokon ystävä

Okura Okon Fuokon ystävä

Komakava Okon Fuokon ystävätär

Kokaro Okon Fuokon ystävätär

Synopsis

Japani, mennyt aika.

Nukentekijä Okon Fuoko on kohonnut ammattinsa mestariksi syvällisen omistautumisensa ansiosta. Vain yksi häneltä puuttuu – hän ei osaa luoda elämää. Parhaillaan hän kuitenkin työstää nukeistaan ylivertaisinta, kaunista Umegavaa. Omistautuminen työhön saa rakastavan Yiai-vaimon mustatukkaiseksi. Okon Fuoko soittaa Umegavalle huilua.

Yiai pyytää miehensä illalliselle, jolla he muistelevat rakkautensa alkua. Yiai laulaa ja kertoo unestaan. Siinä hän oli liekkiä kohti lentävä perhonen. Juuri kun hän ojensi kätensä valoa kohti, hän heräsi ojentaen käsiään Okon Fuokoa kohti, kuin valo olisi ollut hän.

Kolme Okon Fuokon ystävää puolisoineen saapuu vierailulle. Teeseremonian jälkeen nähdään kolme nukketanssia: ensin Geisat ja Soturi, sitten Nainen ja Mies sekä kolmantena Vanhus, Nainen ja Soturi. Ensimmäinen tanssi on ennemminkin näyttävä kuin kertova, mutta toinen kertoo rakkauden kiroista vertauskuvallisesti ja kolmas avoimen tuhoisasti. Kolmannessa tanssissa soturi ryöstää nuoren naisen ja tekee kiinni jäätyään harakirin.

Okon Fuoko lausuu vierailleen Li-Tai Penin runon Laulu surusta: ”Autuas on elämä, mutta autuaampi kuolo.”

Myös Umegava tanssii, mutta mekaanisesti. Pettynyt Okon Fuoko näyttää kuinka tämän olisi pitänyt tanssia, täydellisesti, elävästi.

Vieraat poistuvat kukkaisjuhlaan kaupungille. Koska Okon Fuoko ei halua lähteä, myös Yiai jää kotiin.

Okon Fuoko tuijottaa Umegavaa hypnotisoituneena ja soittaa tälle huilua. Yiai tanssii ilmentäen kaipuutaan, arkuuttaan ja hiljaista taiteluaan. Yiai kertoo Okon Fuokolle tarinoita keväästä, luonnosta ja tanssimisesta, mutta Okon Fuoko ei reagoi. Yiai suuttuu ja sanoo vihaavansa Umegavaa, joka ottaa Okon Fuokon häneltä pois. Okon Fuoko raivostuu. Yiai poistuu itkien.

Yö laskeutuu. Okon Fuokon mieli järkkyy. Hän soittaa sävelmäänsä yhä kiivaammin. Umegava herää eloon astuen ulos peilistä. Seuraa Okon Fuokon pitkä monologi, jossa tämä riemuitsee.

Okon Fuoko ja Umegava tanssivat kaksi tanssia, joissa Umegava matkii Okon Fuokon liikkeitä. Uupunut Okon Fuoko pyytää Umegavaa tanssiin itse. Kun näin ei tapahdu, Okon Fuoko pettyy: ”En pysty luomaan, olen antanut vain omaa itseäni.”

Myrsky nousee. Umegava alkaa kuin alkaakin itsenäistyä. Hourehtiva Okon

Fuoko hyväilee Umegavaa ja kutsuu tätä Yiaiksi.

Umegava tanssii saman tanssin kuin Yiai aiemmin, mutta kauniimmin ja vapaammin. Yiai tulee ja Umegava tanssii Okon Fuokolle viettelevän tanssin. Yiai poistuu heikkona. Umegava ottaa miekan ja kysyy Okon Fuokolta: ”Tahdotko, että teen sen?” Samalla Yiaian kirkaisu kuuluu naapurihuoneesta.

Okon Fuoko yrittää etsiä Yiata, mutta Umegava alkaa demonisen tanssin ja herättää muutkin nuket raivoisaan tanssiin. Myrsky yltyy. Nyt Okon Fuoko tanssii mekaanisesti Umegavaa matkien. Viimeisillä voimillaan Okon Fuoko iskee Umegavaa miekalla ja kaatuu itse kuolleena maahan.

Vieraat saapuvat ja löytävät Okon Fuokon ruumiin. He herättävät Yiaian, joka järkyttyneenä aikoo lyödä Umegavan pirstaleiksi. Ystävät estävät häntä: ”Jos surmaisit sen, surmaisit Okon Fuokon sielun.” Yiai lyyhdistyy suremaan Okon Fuokon viereen. Vieraat käyvät ihailemaan Umegavaa.

Libretto, tiivistelmä

1–3 Okon Fuoko maalaa Umegavan kasvat

1. kohtaus

Okon Fuoko maalaa Umegavan kasvoja. Hetken Umegava hymyilee hänelle.

2. kohtaus

Takaseinä avautuu. Rastaitten, satakielten laulua, suihkukaivojen solinaa. Yiai yrittää herättää Okon Fuokon huomion tämän nimeä kuiskaillen.

3. kohtaus

Okon Fuoko tuijottaa Umegavaa. Korkeat laulavat äänet, kuin etäinen huilunsoitto, saa hänet hätkähtämään. Okon Fuoko kävelee puutarhaan. Kurkiparvi lentää ohitse.

3–4 Okon Fuoko soittaa Umegavalle

3. kohtaus jatkuu

Okon Fuoko palaa Umegavan eteen ja soittaa tälle huilua, ensin matkien kurkien ääniä, sitten melodიაa tapailen. Kun Umegava ei vastaa, soittaa hän surullisen sävelmän.

4. kohtaus

Yiai ihailee Umegavaa. Okon Fuoko valittelee, ettei ole pystynyt luomaan elämää. Kurkiauran laulukin on hänelle ”kuin kuolevan viimeinen, epätoivoinen huuto”.

6–7 Kuoron laulu Umegava lakkaa hymyilemästä – Yiain laulu I – Okon Fuoko ja Yiai muistelevat varhaista rakkauttaan

5. kohtaus

Kaukaa kuuluu laulu.

Rakkaus virtaa sydämeeni tiheän lehvästön suojassa synkän metsän halki kohisevana vuoripurona.

Yrtin, unohdukseksi nimetyn, uskoin siemenestä versoneen. Voi, nyt tiedän ja pelkään, se kasvaa sydämessäsi.

Mieluummin nimesi kirjoita alas syöksyvään tunturipurtoon, hänestä älä uneksi. Hän ei sinua ajattele.

6. kohtaus

Yiai laittaa itseään peilipöytänsä ääressä.

7. kohtaus

Saito tuo keksejä, leivoksia, hedelmiä ja sakea. Yiai alkaa asetella ruokaa tarjolle pienelle pöydälle pielusten eteen.

8. kohtaus

Umegava lakkaa hymyilemästä. Yiai houkuttelee Okon Fuokon seuraansa syömään.

Sinä sanot: Silmäni kirkkaat helminä valaisevat Oi rakkaani, kyyneleeni ne kuun valossa kimaltavat.

Sinä sanot: Aivan kuin kukat tuoksuisivat yössä Oi rakkaani, haaveita ne vain, heräävät eloon laulaessasi.

*Etkö näe: nuo kukat
lumi kätkee ja peittää maan.
Voi rakkaani, etkö pelkää,
mitä kuolema sinulle tuo?*

8 Yia in laulu II – Yiai kertoo unestaan

8. kohtaus jatkuu

*Kyynleet viittani kankaan kostuttivat.
Sinulta siitä jos kyselevät,
sano: kevätsadetta se vain*

*Vuorilla vielä on lunta,
vaan täällä voittaa kevään valta
ja sulaa, haihtuu kyynleeni
yhtyen satakielen lauluun.*

Yiai kertoo unestaan, jossa hän oli perhonen, joka lensi ulos vuoresta suoraan kohti liekkiä. Juuri kun hän ojensi kätensä valoa kohti, hän heräsi ojentaen käsiään Okon Fuokoa kohti, kuin valo olisi ollut hän.

9 Vieraat saapuvat I

9. kohtaus

Sessisuki, Komasaava, Okura, Komakava ja Kokaro saapuvat. Okon Fuoko ja Yiai ottavat heidät vastaan kumaruksin.

10 Teeseremonia

10. kohtaus

Teeseremonia, jonka jälkeen miehet polttavat savukkeita. Yiai pyytää Okon Fuokoa viihdyttämään vieraitaan nukeilla.

11 Nukketanssi I: Geishat ja soturit – Nukketanssi II: Nainen ja mies

11. kohtaus

Huilun ääni kutsuu esiin tanssijattaren, joka tanssii ensilemmen tunteita ilmaisten.

Bambuhuilu kutsuu sisään miestanssijan ja yhdessä tanssijat tanssivat riemusta ja rakkaudesta yhä kiihkeämmin kunnes ilmaisu muuttuu irvikuvakseen. Kumpikin tanssii groteskisti ja humoristisesti. Huilu vaikeaa, tanssi jatkuu jäykkänä ja veretömänä kunnes kuuluu gongin ääni.

Sessisuki puhuu rakkaudesta, jossa ”hymyilevä naamio peittää tuskaan vääntyneet kasvot”.

12 Nukketanssi III: Vanha mies, nainen ja nuori soturi

12. kohtaus

Rummun pärinä. Vapiseva vanhus, saapuu raahaten mukanaan nuorta naista. Soturi juhlavassa sotisovassa seuraa heitä, voittaa vanhuksen kamppailussa ja tanssii nuoren naisen kanssa iloissaan.

13 Nukketanssi III: Kuusi vanhaa miestä saapuu

13. kohtaus

Rummun pärinä. Kuusi vanhusta saapuvat ja kuiskailten pilkkaavat nuorten tanssia.

Soturi lopettaa, hänen ilmeensä muuttuu.

Lisää satureita saapuu. Osa kokoontuu soturin ympärille, osa auttaa vanhuksen maasta.

Vanhusta autetaan surmaamaan aseeton soturi, mutta hän ei siltikään jaksa surmata tätä.

14 Harakiri

14. kohta

Soturi tekee harakirin.

15 Vieraat keskustelevat

15. kohta

Vieraat keskustelevat näkemästään: oliko se Okon Fuokon sielu, hänen unelmansa ja vaikuttiko Yiain uni esityksen sisältöön? Keskustelu päättyy Okon Fuokon replikkiin: ”Eikö taide ole vahvempi kuin elämä?”

16 Vieraat saapuvat II – Okon Fuokon resitatiivi

16. kohta

Saito tarjoilee vieraille sakea.

Okon Fuoko lausuu maljapuheena Li-Tai Pen runon Lau lu surusta.

*Kas, viini hehkuu kultamaljoissa,
vaan vielä älkää juoko
– tahdon teille laulun laulaa.
Elämän onton tekonaurun lailla
sydämenne surusäkein täyttyy.*

*Tiedätte, ystävät,
tullessa surun
kuolee ilo, kuolee laulu.
Sammuvat soitumme
sielun saleissa siisteissä...
Oi ystäväni!
Katkeraa on elää, katkeraa kuolla.*

*Taivas iäti siintää
– ja maa, tuo vakaa
vaeltaa vielä pitkään, ei väsy...
Mutta sinä, ystäväni! Kauanko elät?
Mitä sinulle tarjoakaan
taivaan ja maailman loisto?*

*Yhden vain varman
palkinnon tiedän teille:
ahnaasti musta hauta se omansa vaatii.
Ystäväni
– niin autio taivas ja autio maa,
niin katkeraa elää ja katkeraa kuolla*

*Katso,
kuunvalossa kaukana haudan päällä
kulkee kumma kummitusvarjo.
Apina outo – kuuluu kuinka se huutaa
sekaan sakean illan
makean kukkaistuoksun!...*

*Siis nostakaa malja – nyt on sen aika...
Tyhjäksi pohjia myöten kultainen kalkki!
Onnellista on elää –
suurempi onni on kuolla.*

Okon Fuoko kohottaa maljan, vieraat vastaavat laulaen:

*Tama! Tama!
Tantra Rami.
Tarichiri Ra...*

16–17 Yiai näyttää Umegavan vieraille

Yiai näyttää yllättäen vieraille Umegavan, vaikkei Okon Fuoko haluaisi.

17. kohta

Vieraat ihastelevat Umegavaa ja Okon Fuokokin kiinnostuu vieraiden kehuista.

”Herätä hänet”, sanoo Sessisuki.

Kuuluu valittavaa musiikkia, yksinäinen huilu soittaa alakuloisesti.

17 Umegavan mekaaninen tanssi

Umegava tanssii.

Okon Fuoko soittaa samaa sävelmää kuin kohtauksessa 3.

18 Vieraat keskustelevat – Okon Fuokon tanssi Umegavalle

18. kohtaus

Vieraat keskustelevat. Elikö Umegava vai heijastiko vain katsojien unelmia? Okon Fuokon mielestä Umegavan tanssi ei ollut elävää tanssia.

Okon Fuoko näyttää kuinka Umegavan olisi pitänyt tanssia. Vieraat puhuvat Okon Fuokon täydellisyyttä tavoittelevasta taiteentekemisestä, kuinka sellainen taiteilija ei koskaan voi olla aivan onnellinen.

18–20 Kuoron laulu

18. kohtaus jatkuu

Kuuluu kukkaisjuhlaan kutsuvia korkeita, riemuitsevia huilun ääniä. Kaukaa kuuluu laulu.

*Mieluummin nimesi kirjoita
alas syöksyvään
tunturipuroon,
hänestä älä uneksi.
Hän ei sinua ajattele.*

Koska Okon Fuoko ei halua lähteä, myös Yiai jää kotiin.

19. kohtaus

Okon Fuoko poistuu. Yiai aikoo murskata Umegavan kasvot soturin miekalla, mutta Okon Fuoko palaa.

20. kohtaus

Okon Fuoko tuijottaa Umegavaa ja soittaa huilua. Yiai kuulee kaupungista laulua.

*Kyyneleet viittani kankaan kostuttivat.
Sinulta sitä jos kyselevät,
sano: kevätsadetta se vain.*

*Vuorilla vielä on lunta,
vaan täällä voittaa kevään valta
ja sulaa, haihtuu kyyneleeni
yhtyen satakielen lauluun.*

20 Yiai tanssii

Okon Fuoko yhä vain tuijottaa Umegavaa.

Yiai tanssii ilmentäen kaipuutaan, arkuuttaan ja hiljaista taisteluaan tätä tunnetta vastaan. Yiai puhuu Okon Fuokolle keväästä, luonnosta ja tanssimisesta, Okon Fuoko ei reagoi.

Yiai suuttuu ja sanoo vihaanvansa Umegavaa ja kaikkea joka ottaa Okon Fuokon häneltä pois. Okon Fuoko raivostuu. Yiai poistuu itkien.

21 Yö laskeutuu

21. kohtaus

Kaupungista kuuluva soitto häipyä, yö laskeutuu.

21–22 Umegava herää eloon

Okon Fuokon hulluuskohtaus
Okon Fuoko soittaa 3. kohtauksen sävelmää yhä kiivaammin ja kiivaammin. Kuutamouusee.

Umegavan herääminen
Vaikka Umegava on peitetty liinalla, Umegavan kuva välkkyi peilissä.

Okon Fuoko tuijottaa peiliin, sen kuva on epäselvä.

Kuva selvenee. Umegava astuu lopulta ulos peilistä.

22. kohta

Okon Fuokon monologi

Okon Fuoko puhuu Umegavalle innoissaan, ihastuneena sekä nuken että omaan erinomaisuuteensa.

Umegava matkii Okon Fuokon eleitä ja liikkeitä. Okon Fuoko nauttii huomiosta.

22 Okon Fuokon ja Umegavan tanssi I - Okon Fuokon ja Umegavan tanssi II

22. kohta jatkuu

Okon Fuoko ottaa viuhkan tanssin valmistautuen, Umegava matkii.

Umegava matkii Okon Fuokon riemukasta tanssimista. Tanssiin ilmaantuu aggressiivisuutta.

Okon Fuoko hämmentyy ja epäilee Umegavan pilkkaavan häntä: ”Kukaan Yamatossa ei tanssi kuin minä!”.

Hurjistuva tanssi, jossa Umegava jälleen matkii kaikkia Okon Fuokon liikkeitä.

Tanssista uupunut Okon Fuoko pyytää Umegavaa tanssimaan, puhumaan, tekemään jotain itse.

Kun näin ei tapahdu, Okon Fuoko pettyy: ”En pysty luomaan, olen antanut vain omaa itseäni.”

23 Myrsky

23. kohta

Myrsky on nousemassa. Okon Fuoko menee puistoon. Umegava seuraa Okon Fuokon liikkeitä matkien.

Ratkaisevat hetket:

Umegava saavuttaa vallan ja hallinnan. Ilmeet itsenäistyvät ja hän järjestää hiuksiaan peilin edessä.

Okon Fuoko hyväilee Umegavaa kutsuen tätä Yiaiksi.

23–24 Umegava tanssii Yiaian tanssin

Umegava tanssii saman tanssin kuin Yiai aiemmin, mutta kauniimmin ja vapaammin

24. kohta

Yiai tulee kuultuaan Okon Fuokon soittavan hänen lauluun ja havaitsee Umegavan nyt elävän.

24 Umegavan viettelevä tanssi

Umegava tanssii eroottisesti. Yiai heikkenee, eikä pysty edes huutamaan apua.

Okon Fuoko ja Umegava katsovat toisiaan nauraen. Yiai poistuu heikkona.

25–27 Umegava tarttuu miekkaan Miekkatanssi

25. kohta

Umegava ottaa miekan ja kysyy Okon Fuokolta: ”Tahdotko sinä, että teen sen?”

26. kohtaus

Umegava seisoo liikahtamatta hymyillen. Viereisestä huoneesta kuuluu naisen korkea tuskan ja pelon huudahdus. Umegava muuttuu taas, suuremmaksi ja voimakkaammaksi, kokonaan omaksi itsekseen.

27. kohtaus

Okon Fuoko etsii Yiaita tätä pelokkaasti kutsuen. Nuket vastaavat kuin kaiku.

28 Nukketanssi IV: Myrsky ja Okon Fuokon kuolema

28. kohtaus

Myrskyää.

Umegava soittaa huilulla sävelmää 3. kohtauksesta. Nuket heräävät raivoisaan tanssiin. Okon Fuoko tanssii mekaanisesti. Soturinukke tuo hänelle miekan.

28–31 Yiain laulu I

Kaukaisena kuuluu Yiain laulu

*Etkö näe: nuo kukat
lumi kätkee ja peittää maan.
Voi rakkaani, etkö pelkää,
mitä kuolema sinulle tuo?*

Okon Fuoko huutaa ”Yiai, Yiai!” ja iskee Umegavaa miekalla, jolloin kaa-tuu itse kuolleena maahan.

29. kohtaus

Soitto ja rajuilma tyyntyvät, näyttämö pimenee lopulta kokonaan.

30. kohtaus (ei sisällä musiikkia)

Kukkojen kieuntaa läheltä ja kauempaa.

Rastaat ja satakielet laulavat, kello-tornien kellot soivat, kulit huutelevat.

31. kohtaus

Vieraat saapuvat III
Vieraat käyskentelevät läpi puutarhan, hilpeällä tuulella öisen juhlan jälkeen. Ensin he luulevat Okon Fuokon sammuneen viinistä, mutta siten huomaavat hänen kuolleen.

31–33 Okon Fuoko kuolee

Kurkiparvi lentää ohi talon.

Yiain laulu kuuluu toisesta huoneesta:

*Mieluummin nimesi kirjoita
alas syöksyvään
tunturipuroon,
hänestä älä uneksi.
Hän ei sinua ajattele.*

32. kohtaus

Naiset kertovat Yiaille Okon Fuokon kuolemasta toisessa huoneessa, sieltä kuuluu kirkaisu.

33. kohtaus

Yiai tulee heikkona, polvistuu Okon Fuokon ääreen, syyttää Umegavaa murhasta ja tarttuu miekkaan lyödäkseen tämän pirstaleiksi.

Ystävät estävät Yiaita: ”Jos surmaisit sen, surmaisit myös Okon Fuokon sielun.”

Yiai vaipuu kokoon viittansa alle Okon Fuokon viereen.

Kello soi voimakkaammin ja auringon säteet valaisevat Umegavan kasvoja, joita vieraat käyvät ihailemaan.

Oulun Musiikkikeskus
40 vuotta

Gaalakonsertti

La 9.9. klo 16.00
Madetojan sali

Rumon Gamba kapellimestari
Lilja Haatainen viulu
Virva Puumala sopraano
Mika Rännäli piano
Pope Puolitaival saksofoni
Oulu Sinfonia

Liput 29/24/16 €

ticketmaster®

oulusinfonia.fi

OULU SINFONIA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3,
PL 4, 90015 OULUN KAUPUNKI

[oulsinfonia.fi](https://www.oulsinfonia.fi)

Lippujen myynti:

MADETOJAN SALIN LIPPUKAUPPA

Oulun Musiikkikeskus
Leevi Madetojan katu 1–3, Oulu
Puh. 050 594 9704
Avoinna Oulu Sinfonian konserttipäivisin
klo 11–19.30.

TICKETMASTER

Puhelinpalvelu: 0600 10 800
(1,98 €/min. + pvm).
Avoinna arkisin klo 8–17.

Verkkokauppa: www.ticketmaster.fi
(ei kausikortit eikä minisarjat):
*Ticketmasterilla on ympäri Suomen
yli 80 lippukauppaa, joista voit ostaa
lippuja sekä noutaa varauksesi.*